

Náučný chodník Zverovka

Kraj:	Žilinský
Okres:	Tvrdošín
Geomorfologická jednotka:	Západné Tatry
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	Tatranský národný park
Prístup:	bus Zuberec, Zverovka chata
Východisko:	Zuberec, chata Zverovka
Trasa:	Zuberec, chata Zverovka - lesom po pravom brehu Studeného potoka - hotel Primula - Pleso pod Zverovkou (Maras) - Pučatina poľana - ponad hotel Primula - chata Zverovka
Dĺžka, prevýšenie:	2,2 km, prevýšenie 50 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník je na krátkych úsekoch súbežný s modrou a žltou a zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2005; 2018 obnova

Aktuálny stav: V roku 2023 úvodný informačný panel vo východisku chýbal, schránky s informačnými materiálmi boli v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici - ústredie Tatranská Lomnica, Tatranská Lomnica 66, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 350

Poznámky: (1) Informačný panel stojí iba vo východisku trasy chodníka; na zastávkach stoja na koloch schránky s informačným materiálom - textami a obrázkami v priehľadnej fólii. (2) Trasa náučného chodníka je prístupná celoročne, no niektoré javy nie sú v prípade snehovej pokrývky zreteľné.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. V prípade priaznivého počasia odporúčame spojiť s absolvovaním náučného chodníka Roháčske plesá.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Zuberec. Obec v mierne rozšírenej časti úzkej Podtatranskej brázdly na rozhraní Západných Tatier a Skorušinských vrchov nad ústím Bôrovej vody do Studeného potoka juhovýchodne od Tvrdošína. Názov obce pochádza od zubra, ktorý pravdepodobne žil na Orave v hojnom množstve ešte v stredoveku. Po prvý raz sa obec spomína v roku 1593 ako poddanská obec Oravského hradu. Bola založená - podobne ako okolité podhorské obce - na základe valašského práva osadníkmi z dedín ležiacich pri rieke Orava. Ich povinnosťou bola ochrana územia Oravského hradu a odvod naturálnych dávok hradnému panstvu. Popri remeselnej činnosti pálili vápno a tkali súkno. Kostol sv. Vendelína - uchovávajúcí od roku 2007 jeho relikvie - bol postavený podľa návrhu Milana Michala Harminca v roku 1932. V súčasnosti má obec významnú rekreačnú funkciu.

Zverovka. Poľana v Západných Tatrách východne od Zuberca v rámci Tatranského národného parku na začiatku Roháčskej doliny na južnom úpätí masívu Osobitej pod ústím Látanej do Studeného potoka vo výške okolo 1 000 m n. m. Je významným strediskom turistiky a rekreácie. Nachádza sa tu o. i. chata Zverovka (pochádzajúca z roku 1951), stanica Horskej služby, symbolický cintorín - pietne miesto obetiam Roháčov -, náučný chodník Zverovka, pamätník Slovenského národného povstania, konečná zastávka autobusovej linky, parkovisko. Asi 1 km vyššie v doline je významné lyžiarske stredisko Roháče-Spálená.

Pleso pod Zverovkou (Maras). Nevelké jazero ľadovcového pôvodu v Západných Tatrách necelý kilometer severozápadne od Zverovky v blízkosti Studeného potoka hradené morénou. Má stálu vodnú hladinu a hĺbku 2 m. Nemá prítok ani odtok.

Múzeum oravskej dediny Zuberec-Brestová. Skanzen v Západných Tatrách východne od Zuberca pri Studenom potoku sprístupnený v roku 1975. Viac ako 50 stavieb ľudovej architektúry je tu rozostavených v niekoľkých celkoch, ktoré pripomínajú jednotlivé časti Oravy: Dolnooravský rínok, Hornooravská ulica, Goralské lazy. Nechýbajú ani technické stavby, ako mlyn na vodný pohon, plátennický mangel na hľadanie modrotlače, olejáraň, hrnčiarska pec a i. Drevený gotický kostol sv. Alžbety Uhorskej zo začiatku 15. storočia s neskorogotickým maľovaným stropom a funkčným

prenosným barokovým organom je klenotom múzea. Múzeum je celoročne prístupné.

Národná prírodná rezervácia Osobitá. Chránené územie v severnej časti Západných Tatier východne od Zuberca v oblasti vrchu Osobitá (1 687 m n. m.) vyhlásené v roku 1974 na ochranu bohatej horskej a vysokohorskej vápnomilnej vegetácie, horských lesov pralesného charakteru s kosodrevinou a celkového krajinného rázu s výraznými skalnými útvarmi na vedecko-výskumné, kultúrno-náučné a turisticko-rekreačné ciele. Izolovaná poloha masívu Osobitej z neho robí výraznú krajinnú dominantu. Vrchol nie je z dôvodov ochrany prírody prístupný, sezónne prístupný turistický chodník zo Zverovky na Lúčnu prechádza rezerváciou Teplým žlabom a sedlom pod Osobitou. Rezervácia leží v rámci územia európskeho významu Tatry, chráneného vtáčieho územia Tatry (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000), Tatranského národného parku a Biosférickej rezervácie Tatry.

Roháčska dolina. Ladocová dolina v severnej časti Západných Tatier nad Zverovkou odvodňovaná Studeným potokom s glaciálnym a periglaciálnym reliéfom s ľadocovými kotlami, plesami a úsypiskovými kuželmi obkolesená najvyššími vrchmi Západných Tatier - **Roháčmi** -, obývanými vysokohorským rastlinstvom a živočíštvom (glaciálny relikv hračoš snežný tatranský, svišť vrchovský tatranský, kamzík vrchovský tatranský). Roháčsky ľadovec mal v čase maxima dĺžku vyše 12 km (siahal po dnešnú Brestovú) a hrúbku 200 m. Zo Zverovky vedie Roháčskou dolinou červeno značený bezbariérový turistický chodník s asfaltovým povrchom. Má dĺžku 3,1 km, končí pri Ťatliakovej chate, avšak pre jeho značné prevýšenie sa vozičkárom odporúča sprievod.

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpínsky) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier - plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpínsky, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a prilahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a naddho zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržuje trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáčie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názvy zastávok

1. Náučný chodník Zverovka (*panel*)
2. Ako vzniká les
3. O Studenom potoku
4. Ako strom končí svoj život
5. Čo zostalo po činnosti ľadovcov
6. O horninách

Informačný panel stojí iba vo východisku trasy chodníka; na zastávkach sú číslované schránky s informačným materiálom.

NÁUČNÝ CHODNÍK ZVEROVKA
Základná úloha - ČO ZOSTALO PO ČINNOSTI LADOVCOV

- Roháčska dolina sa vyznačuje glaciovou a ľadovcovou morénou – ľad v starších štádiách ju svojou činnosťou do dnešnej podoby vytváral ľadovec a potok Roháčsky ľadovec bol približne 9 km dlhý a 200 m hlboký. Napájal sa nachádzajúcimi ľadovcami z pohybov doliny preto mal pravidelný stromový tvar. Ušiel z doliny a zanikol asi pred 10 000 rokmi.

NÁUČNÝ CHODNÍK ZVEROVKA
Základná úloha - ČO ZOSTALO PO ČINNOSTI LADOVCOV

- Pliesko Marce vzniklo pravdepodobne takto:
  - ľadovec sa začal poťahovať dopredu a prenášal sa dolinou hradol
  - ťažší pred sebou materiál: kamene, bahaviny
  - v tomto morénovom materiáli sa nachádzal a bežal ľad, ktorý sa postupne roztopil a utvoril jazierko – pliesko Marce.
- Časť morény je v teréne viditeľná v podobe valcov, bahavín a terénnych nerovností.

